EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 27.3.2019
COM(2019) 158 final

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

37. letno poročilo Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu o protidampinških, protisubvencijskih in zaščitnih ukrepih EU ter uporabi instrumentov trgovinske zaščite v tretjih državah proti EU v letu 2018

{SWD(2019) 141 final}

POROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

37. letno poročilo Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu o protidampinških, protisubvencijskih in zaščitnih ukrepih EU ter uporabi instrumentov trgovinske zaščite v tretjih državah proti EU v letu 2018

POVZETEK

V tem 37. poročilu je dejavnost trgovinske zaščite Evropske unije (EU) opisana z dveh vidikov. Najprej so v njem posebej obravnavani glavni izzivi in razvoj, pa tudi dosežki Junckerjeve Komisije na področju trgovinske zaščite, pri čemer poročilo izjemoma presega pravne zahteve. V 60-letni zgodovini instrumentov trgovinske zaščite EU verjetno nobeno obdobje ni bilo zahtevnejše od obdobja med letoma 2014 in 2019. Zaradi svetovne presežne zmogljivosti v jeklarstvu so se znatno povečale zahteve po ukrepih trgovinske zaščite. Komisija je s tem, ko je v tem obdobju uvedla 25 novih ukrepov trgovinske zaščite za jeklo, pomembno – če ne celo bistveno – prispevala k rentabilnosti in globalni konkurenčnosti evropske jeklarske industrije. Poleg tega je bil pravilnik EU o trgovinski zaščiti prvič po letu 1994 posodobljen z dvema velikima zakonodajnima spremembama. Navedeni spremembi sta pomagali zagotoviti, da so instrumenti trgovinske zaščite EU primerni za uspešnejše in učinkovitejše obravnavanje razširjenega in škodljivega dampinga in subvencioniranja. Komisija je prvič po letu 2002 v zvezi z izdelki iz jekla začela preiskavo za uvedbo zaščitnih ukrepov oziroma uvedla ukrepe. Kot je razvidno iz tega poročila, je učinkovit, strog in uravnotežen pristop Komisije omogočil zaščito delovnih mest v EU. Prav tako je bil odločen odziv na vse bolj protekcionistična stališča nekaterih trgovinskih partnerjev, hkrati pa je potekala reforma njenega sistema instrumentov trgovinske zaščite za še učinkovitejšo delo v prihodnosti.

Nato so v tem poročilu opisani protidampinški, protisubvencijski in zaščitni ukrepi EU, pa tudi dejavnost trgovinske zaščite tretjih držav proti EU v letu 2018. Ta del poročila je bil pripravljen v skladu s posodobljenimi določbami člena 23 osnovne protidampinške uredbe[1] in člena 34 osnovne protisubvencijske uredbe[2], pa tudi določbami člena 23 osnovne uredbe o zaščitnih ukrepih[3]. Temu poročilu je tako kot v prejšnjih letih priložen delovni dokument

[1] Uredba (EU) 2016/1036 Evropskega parlamenta in Sveta o zaščiti proti dampinškemu uvozu iz držav, ki niso članice Evropske unije (UL L 176, 30.6.2016, str. 21).

[2] Uredba (EU) 2016/1037 Evropskega parlamenta in Sveta o zaščiti proti subvencioniranemu uvozu iz držav, ki niso članice Evropske unije (UL L 176, 30.6.2016, str. 55).

[3] Uredba (EU) 2015/478 Evropskega parlamenta in Sveta o skupnih pravilih za uvoz (UL L 83, 27.3.2015, str. 16).

služb Komisije, skupaj s prilogami, ki zagotavljajo podrobnejše informacije in statistične podatke.

Leta 2018 je bilo opravljeno pomembno delo z uvedbo ukrepov v šestih novih primerih, neuvedbo ukrepov v osmih novih primerih in enako intenzivno dejavnostjo pri pregledu obstoječih ukrepov v primerjavi z letom 2017.

Poleg tega je bilo leto 2018 izjemno tudi, ker bi se lahko glede na datum začetka preiskave uporabljala različna pravila v zvezi z instrumenti trgovinske zaščite, kar je pomenilo vzporedno uporabo treh sklopov pravil[4].

To poročilo in priloženi delovni dokument služb Komisije sta javnosti dostopna na naslovu: http://ec.europa.eu/trade/issues/respectrules/anti_dumping/legis/index_en.htm.

[4] Za primere od 8. junija 2018 naprej se uporabljajo pravila, ki se nanašajo na novo metodologijo izračuna in posodobitev (med drugim s krajšim obdobjem preiskave). Za nove primere in preglede zaradi izteka ukrepov v obdobju od 20. decembra 2017 do 7. junija 2018 se uporabljajo pravila o novi metodologiji izračuna. Za vse ostale primere so se še vedno uporabljala „stara“ pravila.

I. DOSEŽKI JUNCKERJEVE KOMISIJE

I.1 UČINKOVITO UPORABLJEN SISTEM INSTRUMENTOV TRGOVINSKE ZAŠČITE EU – ODLOČNO IN PREMIŠLJENO

Da bi bila trgovina prosta, mora biti pravična. Trgovinska zaščita EU je temelj ukrepov EU za ohranjanje poštenih pogojev trgovanja. Hkrati bi bilo treba sodobne instrumente trgovinske zaščite prilagoditi gospodarskim razmeram in njihovo uporabo omejiti na to, kar je potrebno za odpravo učinkov škodljivega in nepošteno trženega uvoza. V tem duhu je Komisija v sporočilu z naslovom Trgovina za vse[5] določila prednostni cilj povečanja učinkovitosti in uspešnosti instrumentov trgovinske zaščite.

To je bilo še toliko pomembnejše, ker se je v celotnem mandatu Junckerjeva Komisija ukvarjala z zelo velikim številom primerov nepoštenega uvoza, od katerih so bili mnogi ključni za evropsko gospodarstvo. V obdobju od novembra 2014 do decembra 2018 je bilo zaradi ponovne vzpostavitve enakih konkurenčnih pogojev uvedenih 170 postopkov instrumentov trgovinske zaščite in 95 ukrepov. Od teh je bilo 35 ukrepov novih, ostali pa so bili povezani z obnovitvijo ali podaljšanjem veljavnih ukrepov.

Instrumenti trgovinske zaščite EU ščitijo delovna mesta, zato imajo **neposreden pozitivni učinek** na industrijsko strukturo EU in gospodarstvo: z ukrepi trgovinske zaščite EU, uvedenimi od začetka mandata Komisije, se je učinkovito ohranilo več kot 124 000 delovnih mest[6]. Največjo korist je imel jeklarski sektor, v katerem je bilo zaščitenih več kot 86 000 delovnih mest. Na splošno so ukrepi EU, ki so veljali konec leta 2018, v industriji pred nelojalno konkurenco učinkovito zaščitili 320 000 neposrednih delovnih mest.

Instrumenti trgovinske zaščite EU industrijo EU razbremenijo z najnižjimi gospodarskimi stroški. Dejansko so bile **stopnje dajatev, ki jih je uporabljala** EU, nižje od tistih, ki so jih uvedle druge trgovinske partnerice. Dajatve na jeklo na primer trenutno v povprečju znašajo od 29 % do 45 %, ustrezne povprečne dajatve, ki jih uporabljajo ZDA, pa znašajo od 54 % do 87 %[7]. Eden od glavnih razlogov za te nižje povprečne dajatve v EU je „pravilo nižje dajatve“, ki določa, da bi bilo treba odpraviti vir nepoštene konkurence (stopnjo dampinga) ali njen učinek (stopnjo škode), kar od tega je nižje[8]. Poleg tega Komisija začne preiskave le, če so potrebne. Pred uvedbo popravnih ukrepov tudi oceni, ali so ukrepi trgovinske zaščite v nasprotju s splošnim gospodarskim interesom EU.

Ukrepi trgovinske zaščite EU imajo **močen popravljalni učinek**: v večini primerov se dampinški ali subvencionirani uvoz znatno zmanjša že med preiskavo, zagotovo pa po uvedbi

---

5 Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z dne 14. oktobra 2015 z naslovom Trgovina za vse – Za odgovornejšo trgovinsko in naložbeno politiko (COM(2015) 497 final).

6 Vir: uredbe EU in formalne pritožbe industrije ali zahtevki za pregled.

7 Vir: uredbe EU in STO.

8 Obstajajo specifična pravila za izračun stopnje škode v primeru izkrivljanja cen surovin, ki zajemajo vsaj 17 % stroškov proizvodnje blaga. V primeru subvencioniranja se pravilo nižje dajatve običajno ne uporablja.

ukrepov. Preglednica v nadaljevanju vsebuje vzorec veljavnih ukrepov EU, ki kaže njihov učinek:

Izdelek, za katerega se uporabljajo ukrepi	Poreklo	Zmanjšanje dampinškega ali subvencioniranega uvoza z zadevnim poreklom po uvedbi ukrepov (najnovejši podatki o uvozu v primerjavi z uvozom v prvotnem OP)[9]
Aluminijasti radiatorji	Ljudska republika Kitajska	–98 %
Aluminijasta kolesa	Ljudska republika Kitajska	–38 %
Keramična namizna in kuhinjska posoda	Ljudska republika Kitajska	–28 %
Keramične ploščice	Ljudska republika Kitajska	–84 %
Premazan fin papir	Ljudska republika Kitajska	–99 %
Nove in protektirane pnevmatike iz gume za avtobuse ali tovornjake	Ljudska republika Kitajska	–81 %
Izdelki iz jekla (vsi ukrepi)	Različne države	–70 %
Izdelki iz jekla (postopki, uvedeni pod Junckerjevo Komisijo)	Različne države	–89 %
Sladka koruza v zrnju	Tajska	–62 %
Termoreaktivni papir	Republika Koreja	–91 %

Vir: Comext, uredbe EU.

Še en primer učinkovitosti ukrepov trgovinske zaščite EU je odziv Unije na jeklarsko krizo, kot je podrobno opisan v oddelku I.3 v nadaljevanju.

EU je v obdobju od novembra 2014 do novembra 2018 zaradi uvedbe ukrepov s protidampinškimi ali izravnalnimi dajatvami pobrala več kot 1,5 milijarde EUR, ki so bili nakazani v proračun EU.

Protidampinške in protisubvencijske ukrepe je treba pregledati pet let po njihovi uvedbi, če želi industrija EU ohraniti take ukrepe tudi po tem obdobju. Komisija je v obdobju od novembra 2014 do decembra 2018 začela 52 **pregledov zaradi izteka** ukrepov EU. Taki pregledi zaradi izteka ukrepa omogočajo primerjavo položaja industrije EU v času uvedbe ukrepov in pet let pozneje. Komisija lahko ukrepe ohrani, če v pregledu zaradi izteka ukrepa ugotovi, da v primeru razveljavitve ukrepov obstaja verjetnost nadaljevanja ali ponovitve

[9] Podatki o uvozu v prvotnem OP (obdobju preiskave) se primerjajo z uvozom med novembrom 2017 in oktobrom 2018. V primeru pnevmatik so bili za primerjavo ekstrapolirani podatki, ki so bili na voljo po uvedbi ukrepov (šest mesecev). *Glej* Izvedbeno uredbo Komisije (EU) 2018/1579 z dne 18. oktobra 2018 (UL L 263, 22.10.2018, str. 3).

dampinga/subvencioniranja in škode. Industrija EU zahteva preglede zaradi izteka ukrepa v približno 75 % primerov[10].

Izbrani primeri pregledov zaradi izteka ukrepa kot merilo učinkovitosti instrumentov trgovinske zaščite

Pregled zaradi izteka ukrepov za ***keramične ploščice***[11] je eden od številnih primerov, ki ponazarjajo, kako so bili ukrepi EU učinkoviti pri zagotavljanju dolgoročne sposobnosti preživetja industrije EU. Preden so bili uvedeni ukrepi za odpravo kitajskih dampinških praks, je kitajski uvoz ogrozil preživetje keramične industrije EU: dobiček se je zmanjšal in komaj dosegel prag donosnosti, naložbe in zaposlovanje pa so se prav tako znatno zmanjšali. Z uvedbo ukrepov se je stanje izboljšalo: industrija EU je ponovno postala dobičkonosna, produktivnost in naložbe pa so se znatno povečale. V sektorju, ki ga sestavljajo večinoma mala in srednja podjetja, je tak trend naložb ključen za uspeh podjetij EU, saj morajo, da bi sledila tržnim trendom, stalno posodabljati svojo opremo. Zaradi ukrepov se je ustalilo tudi zaposlovanje pri znatnem številu približno 60 000 zaposlenih (čeprav je bilo to nižje kot pred dampingom). Vendar je bilo treba kljub temu pozitivnemu razvoju ukrepe ohraniti zaradi ogromne neizkoriščene zmogljivosti kitajskih izvoznikov in njihovega agresivnega oblikovanja cen. Pregled je pokazal, da bi brez ukrepov obstajalo precejšnje tveganje za ponovno izvajanje kitajskih nepoštenih izvoznih praks, kar bi posledično negativno vplivalo na industrijo EU.

Ukrepi za ***kolesa*** iz Kitajske so še en pomemben primer učinkovitosti instrumentov trgovinske zaščite. Ukrepi so bili prvič uvedeni leta 1993, v vrsti naknadnih pregledov zaradi izteka ukrepa in vmesnih ukrepov pa je bilo vsakokrat ugotovljeno, da so ti ukrepi še vedno potrebni zaradi zaščite pred kitajskim škodljivim dampingom. Upravičeno je mogoče trditi, da danes industrija koles EU ne bi obstajala, če ne bi bilo protidampinških ukrepov. V drugih državah, kjer ukrepi niso bili uvedeni ali so se iztekli, so kitajski izvozniki prevzeli skoraj celoten domači trg. Preiskave so večkrat pokazale, da je kitajska presežna zmogljivost zelo pomembna – v najnovejši preiskavi je bilo ugotovljeno, da je neizkoriščena zmogljivost za 25 % večja od skupne potrošnje v EU in Kitajska si je navidezno prizadevala, da bi to zmogljivost v celoti izkoristila. EU je morala zato leta 2013 ustaviti množično shemo izogibanja protidampinškim dajatvam, uvedenim na uvoz kitajskih koles prek Indonezije, Malezije, Šrilanke in Tunizije. To je industriji EU omogočilo, da je začela ponovno poslovati s skromnim, vendar trajnim dobičkom, kot je razvidno iz njihovega zahtevka za pregled zaradi izteka ukrepa, ki trenutno poteka.

Nadaljnji obstoj industrije koles EU ima strukturne učinke na gospodarstvo EU. Brez delujoče industrije koles EU ne bi obstajala industrija EU za proizvodnjo delov za kolesa. Evropa tudi ne bi mogla razviti pomembnega novega trga, tj. industrije električnih koles, ki ima še vedno velik potencial za rast. V EU je 11 000 delovnih mest neposredno povezanih s proizvodnjo koles, 16 000 delovnih mest s proizvodnjo delov za kolesa in 3 600 delovnih mest z električnimi kolesi. Komisija je januarja 2019 uvedla dokončne protidampinške in protisubvencijske ukrepe na uvoz električnih koles iz Kitajske. Ugotovljeno je bilo, da so imeli kitajski izvozniki električnih koles korist od ogromnih subvencij.

Pred ukrepi trgovinske zaščite za ***aluminijasta kolesa*** iz Kitajske[12] se je položaj industrije EU poslabšal zaradi dampinškega kitajskega uvoza, kot je razvidno na primer iz zmanjšanja obsega proizvodnje in prodaje ter težkih izgub industrije. Pet let po uvedbi protidampinških dajatev se je

[10] Podatki Komisije.

[11] Izvedbena uredba Komisije (EU) 2017/2179 z dne 22. novembra 2017 (UL L 307, 23.11.2017, str. 25).

[12] Izvedbena uredba Komisije (EU) 2017/109 z dne 23. januarja 2017 (UL L 18, 24.1.2017, str. 1).

stanje znatno izboljšalo. Industrija EU je uspela okrevati in izkazati visok dobiček, ki se je povečeval skladno s trgom. Kitajski uvoz se je zmanjšal in tržni delež kitajskega uvoza je upadel za skoraj 75 %. Ukrepi so ohranjali zdravo konkurenco na trgu EU, saj se je tržni delež dobaviteljev iz tretjih držav okrepil, kar je omogočilo širšo ponudbo izdelkov s cenami, ki niso bile nepošteno oblikovane. Industrija EU je svojo prodajo in proizvodnjo povečala za 28 % oziroma 25 % ter ustvarila 1 200 novih delovnih mest (10-odstotno povečanje). Povečala je svoje proizvodne zmogljivosti, da bi zadovoljila rastoče povpraševanje in nadgradila svoj nabor izdelkov. Vendar je treba še vedno ohranjati ukrepe, ker bi se sicer kitajski izvozniki vrnili na trg Unije z velikimi količinami po nizkih in dampinških cenah: za industrijo EU bi se spet začel cikel nazadovanja.

Globalizacija trgovine je privedla do večjih možnosti za **izogibanje** ukrepom trgovinske zaščite ali kakšno drugačno zmanjšanje njihove učinkovitosti. Zato Komisija stalno spremlja statistične podatke o uvozu, da bi odkrila morebitno izogibanje ukrepom[13] ali absorpcijo dajatev[14]. Komisija je za odpravo takih razmer med novembrom 2014 in decembrom 2018 uvedla 14 preiskav proti izogibanju ali za ugotavljanje absorpcije dajatev in posledično razširila obstoječe ukrepe v 14 primerih na druge države ali izdelke, da bi ohranila želeni učinek ukrepov.

Nazadnje, pomembno je tudi, da je bila Komisija zaradi presoje, kako so ukrepi trgovinske zaščite izpolnili svoj cilj, v stalnem stiku z **vsemi ključnimi organizacijami zainteresiranih strani**, na katere vplivajo ukrepi trgovinske zaščite, da bi ocenila njihov učinek. Organizirana so bila redna srečanja s predstavniki podjetij in drugimi zainteresiranimi stranmi, vključno zaradi obveščanja in razprave o zakonodajnih reformah instrumentov trgovinske zaščite, s čimer so se v največji možni meri upoštevali pomisleki različnih zainteresiranih strani.

I.2 SISTEM, PREOBLIKOVAN ZA ŠE VEČJO UČINKOVITOST IN ZANESLJIVOST

Posodobitev

Jedro pravilnika EU o instrumentih trgovinske zaščite je bilo oblikovano ob koncu urugvajskega kroga pogajanj. Poskusi posodobitve osnovnih uredb so potekali že leta 2008. Vendar so bile potrebne spremembe za posodobitev nazadnje uspešno izvedene šele pod sedanjo Komisijo. Tako je bilo zlasti zato, ker so nove razmere na svetovnem trgu in naraščajoči val nepoštenih trgovinskih praks jasno pokazali, da sta nujno potrebna dodatna učinkovitost in zanesljivost. Potem ko sta Svet in Evropski parlament 5. decembra 2017 dosegla dogovor o predlogu Komisije, so posodobljena pravila začela veljati 8. junija 2018. Zaradi tega pomembnega koraka naprej so instrumenti trgovinske zaščite EU postali učinkovitejši, preglednejši in bolj prilagojeni za spoprijemanje z izzivi globalnega gospodarstva ter se hkrati odzivajo na potrebe vseh zainteresiranih strani, in sicer interese proizvajalcev, uvoznikov in nadaljnjih uporabnikov EU.

[13] Izogibanje je opredeljeno kot sprememba vzorca trgovanja med tretjimi državami in EU zaradi prakse, postopka ali dejavnosti, za katere razen uvedbe protidampinške ali izravnalne dajatve ni zadostnega vzroka ali gospodarske upravičenosti.

[14] Do absorpcije lahko pride, če so se po prvotnem obdobju preiskave in pred uvedbo ali po uvedbi ukrepov izvozne cene znižale ali se cene pri nadaljnji prodaji ali nadaljnje prodajne cene uvoženega izdelka v EU niso dovolj ali se sploh niso spremenile.

Posodobljena zakonodaja EU zagotavlja številne spremembe. Uvedla in izboljšala je izračun stopnje škode, ki je bistven za uporabo pravila nižje dajatve, tj. ene od ključnih značilnosti instrumentov trgovinske zaščite Unije. Izračun neškodljive cene je bil posodobljen, da bi bolje izražal sedanje gospodarske razmere. To vključuje minimalni 6-odstotni dobiček ter možnost, da se pri izračunu stopnje škode upoštevajo naložbe industrije Unije in njene potrebe na področju raziskav in razvoja. Poleg tega se lahko z novimi pravili upošteva obstoj izkrivljanja v zvezi s surovinami, ki vse bolj pesti današnje trgovinske izmenjave.

Zaradi večje učinkovitosti je bil sprejet krajši časovni okvir za uvedbo začasnih ukrepov – ti ukrepi se morajo zdaj običajno sprejeti v sedmih mesecih, vendar ne pozneje kot v osmih mesecih, prej pa je bilo potrebnih devet mesecev. Evropska industrija si bo lahko tako hitreje opomogla od nepoštene konkurence. EU je uvedla tudi mehanizem za vnaprejšnje opozarjanje o uvedbi začasnih protidampinških in protisubvencijskih ukrepov, da bi zagotovila še večjo preglednost postopkov in gospodarskim subjektom omogočila, da se prej prilagodijo ukrepom. Takega sistema v zvezi z instrumenti trgovinske zaščite ne izvaja nobena druga jurisdikcija.

Drugi ključni element, ki ga je Komisija skušala doseči, je približanje instrumentov trgovinske zaščite potrebam manjših podjetij: v skladu s tem bodo MSP EU dobila dodatno podporo, ko bodo razmišljala o ukrepih trgovinske zaščite ali bodo ti nanjo vplivali.

Nazadnje, zakonodaja o trgovinski zaščiti Komisiji prvič omogoča, da v več dobro opredeljenih okoliščinah upošteva socialne in okoljske vidike v državah, ki se pregledujejo. To velja zlasti v zvezi s pravilom nižje dajatve pri določanju stopnje škode. Ta novi pristop se odziva na splošne pomisleke številnih institucionalnih zainteresiranih strani in velikega dela javnosti, da se lahko odprta trgovinska politika vzpostavi le s trajnostno trgovino, ki spoštuje minimalno število skupnih vrednot.

Nova metodologija za izračun dampinga in okrepljen protisubvencijski instrument

20. decembra 2017 sta bili na predlog Komisije spremenjeni osnovni uredbi EU, da bi se bolje obravnavale nove gospodarske razmere. Ta zakonodajna sprememba pomeni obsežno prenovo instrumentov trgovinske zaščite EU. Prvič, s spremembo je bila uvedena nova metodologija za izračun normalne vrednosti blaga v preiskavi v primeru znatnih izkrivljanj, ki so jih povzročili organi države izvoznice. Taka izkrivljanja lahko obstajajo v državi kot celoti ali v zadevnem sektorju: nova pravila ne posegajo v obravnavanje katere koli države kot tržnega ali netržnega gospodarstva. Da bi zainteresirane strani lahko argumentirale svoje trditve, da v določenih državah obstajajo izkrivljanja, lahko Komisija objavi poročila o ugotovljenih izkrivljanjih v državi ali sektorju. Prvo tako poročilo se je nanašalo na Kitajsko[15], saj je bila to doslej država, ki jo najbolj zadeva dejavnost trgovinske zaščite EU. Komisija je tudi napovedala, da bo naslednje poročilo o državi zadevalo Rusijo[16].

[15] Delovni dokument služb Komisije z dne 20. decembra 2017 z naslovom Pomembna izkrivljanja v gospodarstvu Ljudske republike Kitajske za namene preiskav trgovinske zaščite (*Significant Distortions in the Economy of the People's Republic of China for the Purposes of Trade Defence Investigations*) (SWD(2017) 483 final/2).

[16] V času objave tega poročila je bilo poročilo o Rusiji še v pripravi.

Drugič, nove spremembe so tudi okrepile protisubvencijski instrument. Komisiji omogoča, da bolje zajame celoten obseg subvencioniranja, tako da omogoča obravnavo subvencij, ugotovljenih šele med preiskavo. Ta sprememba je pomembna, ker tuje vlade subvencije vse pogosteje zagotavljajo nepregledno in v nasprotju s pravili Svetovne trgovinske organizacije (STO) o priglasitvi subvencij.

I.3 SISTEM, KI UČINKOVITO REŠUJE NOVE GLOBALNE IZZIVE

V zadnjih nekaj letih je pomen instrumentov trgovinske zaščite vse večji, saj so se ti instrumenti izkazali za bistvene pri reševanju izzivov svetovne trgovine.

Evropska jeklarska industrija je zaradi trgovinskega prelivanja kitajske presežne zmogljivosti v obdobju 2013–2016 utrpela hude izgube. Odziv politike je bil hiter in celovit s sporočilom, ki je bilo objavljeno marca 2016[17] in določa najrazličnejše ukrepe, ki – kar je ključno – zajemajo trgovinsko politiko.

Kar zadeva instrumente trgovinske zaščite, je bil odziv dvojen. EU je v obdobju 2014–2018 uvedla 25 novih ukrepov v zvezi z izdelki iz jekla (od skupno 35 novih ukrepov trgovinske zaščite), da bi odpravila škodljive učinke dampinškega in subvencioniranega uvoza ter ponovno vzpostavila poštene pogoje trgovanja in tako prispevala k okrevanju sektorja. Poleg tega je EU sprejela številne ukrepe za boljšo zaščito jeklarske industrije na področju trgovinske zaščite z nadzorom uvoza, pospešenimi preiskavami, začetkom preiskav na podlagi nevarnosti škode (kjer je bilo to utemeljeno) ali retroaktivno uporabo dokončnih dajatev, kjer je bilo upravičeno.

Ti ukrepi so imeli znaten učinek: uvoz izdelkov iz jekla, zajetih v ukrepih, sprejetih v obdobju 2014–2017, se je v primerjavi z obsegom uvoza pred uvedbo ukrepov v povprečju zmanjšal za več kot 95 %. Uvoz ni bil več konkurenčen, ko so ukrepi trgovinske zaščite nevtralizirali nepošten element tega uvoza, tj. dampinške ali subvencionirane cene. Kar zadeva kritične izdelke iz jekla, glede katerih je uporabniška industrija EU odvisna od uvoza, kot so vroče valjani kolobarji, je dampinški ali subvencionirani uvoz nadomestil uvoz iz drugih virov, za katere takrat ni bilo dokazov o nepoštenem oblikovanju cen. Ukrepi trgovinske zaščite so z nevtralizacijo dampinškega ali subvencioniranega uvoza ponovno vzpostavili enake konkurenčne pogoje, ne le za proizvodno industrijo EU, temveč tudi za druge dobavitelje iz tretjih držav, s čimer so omogočili, da imajo uporabniki EU še naprej na voljo raznovrstne vire oskrbe.

Leto 2017 je prineslo prve oprijemljive znake okrevanja za jeklarski sektor, kar je bilo deloma posledica ukrepov trgovinske zaščite, ki jih je uvedla Komisija. Vendar je dampinški in/ali subvencionirani uvoz še vedno ogrožal industrijo jeklarstva EU in ji povzročal škodo. To je zlasti posledica svetovne presežne zmogljivosti jeklarstva.

V zvezi s tem je leto 2018 prineslo **dodatne izzive na trgovinskem področju**, zaradi katerih je bil potreben hiter, vendar premišljen odziv Komisije. ZDA so 23. marca 2018 uvedle 25-

[17] Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru, Odboru regij in Evropski investicijski banki z dne 16. marca 2016 z naslovom *Jeklarska industrija: ohranjanje trajnostnih delovnih mest in rasti v Evropi* (COM(2016) 155 final).

odstotno uvozno dajatev na izdelke iz jekla. EU je menila, da ti ukrepi niso pravno upravičeni in se je odločno odzvala na te poteze, ki povzročajo motnje v trgovini. Tridelni ukrep Komisije je – poleg izpodbijanja ukrepov ZDA v okviru sistema STO za reševanje sporov in uvedbe izravnalnih ukrepov – zajemal sprejetje ukrepa trgovinske zaščite z začetkom preiskave za uvedbo zaščitnih ukrepov, prve od leta 2002. Dejansko so začeli svetovni dobavitelji zaradi dajatev v ZDA del svojega izvoza v ZDA preusmerjati v EU. Da bi se izognili nadaljnjemu močnemu povečanju uvoza, ki bi lahko ogrozil že tako krhko gospodarsko stanje proizvajalcev jekla EU (zaradi globalne presežne zmogljivosti), je Komisija sprejela dokončne zaščitne ukrepe *erga omnes*[18]. Z ukrepi v obliki tarifnih kvot se bodo ohranili tradicionalni trgovinski tokovi in raznolikost virov oskrbe, ki jih potrebuje uporabniška industrija EU, ter hkrati zaščitila proizvodna industrija EU pred preusmeritvijo trgovinskih tokov.

Komisija je okrepila tudi svoj boj proti **subvencijam, ki izkrivljajo trgovino**, tretjih držav. Zlasti se lahko subvencije, ki prispevajo k presežni zmogljivosti, izkažejo za zelo izkrivljajoče in pogosto povzročijo prelivanje proizvodnih presežkov na izvozne trge. Tako subvencioniranje ima dejansko pogosto podobne učinke kot izvozne subvencije, pri čemer so slednje na podlagi pravil STO prepovedane. Komisija je med novembrom 2014 in decembrom 2018 začela 25 protisubvencijskih preiskav ter na novo uvedla, razširila ali podaljšala 12 protisubvencijskih ukrepov. V številnih primerih so ugotovitve preiskave opozorile na razmeroma visoke stopnje subvencioniranja, ki so bile v prejšnjih obdobjih precej redke. Če jih navedemo le nekaj, uvedene so bile precej visoke izravnalne dajatve na vroče valjane ploščate izdelke iz jekla iz Kitajske (v višini do 35,9 %) ali pnevmatike iz Kitajske (v višini do 51,08 %). Komisija je zaradi vse večjega pomena reševanja problema subvencioniranja s strani tretjih držav izdala posebno **podatkovno zbirko** o subvencijah, namenjeno zagotavljanju večje preglednosti glede tujih shem subvencij. Podatkovna zbirka je zdaj objavljena na spletišču Komisije[19] in se redno posodablja. V zvezi s tem je treba opozoriti, da so članice STO pravno zavezane k priglasitvi svojih subvencij STO. Vendar številne članice STO te obveznosti ne izpolnjujejo ali pa jo izpolnjujejo le delno. EU o teh primerih neskladnosti sistematično razpravlja v protisubvencijskem odboru STO. Poleg tega je naročila študije, ki proučujejo subvencioniranje s strani tujih vlad, zlasti Kitajske. Te študije bodo javno dostopne, da bodo nadomestile pomanjkanje preglednosti tujih shem subvencij.

I.4 ODLOČNO PRIZADEVANJE ZA ODPRAVO UKREPOV TRETJE DRŽAVE

Komisija je v okviru svojih prizadevanj za **zagotovitev poštenih pogojev trgovanja** za evropsko industrijo posredovala tudi, ko so tretje države nameravale uvesti neupravičene ukrepe trgovinske zaščite proti izvozu EU. Dejavnost trgovinske zaščite po vsem svetu se od leta 2014 nenehno povečuje in je leta 2018 dosegla najvišjo raven, ko so službe Komisije posredovale v približno 70 tujih preiskavah za zaščito trgovine. Ta posredovanja so zajemala pisne predložitve in udeležbo na zaslišanjih na tehnični ravni v okviru tekočih preiskav. Po potrebi je Komisija posredovala tudi politično.

[18] Izvedbena uredba Komisije (EU) 2019/159 z dne 31. januarja 2019 (UL L 31, 1.2.2019, str. 27).

[19] http://trade.ec.europa.eu/doclib/html/157607.htm.

Cilj takih ukrepov je zagotoviti, da se pravila spoštujejo in prepreči zloraba instrumentov trgovinske zaščite. Na ta način so se z ukrepi Komisije preprečili številni neupravičeni ukrepi. Pomembni primeri tega so na primer:

(1) ZDA so začele preiskave proti uvozu velikih civilnih letal iz Kanade. Ta primer je posredno vplival na EU, saj je vključeval družbo EU, ki proizvaja krila za kanadska letala. Kakršni koli ukrepi bi lahko neposredno ogrozili približno 4 000 delovnih mest v EU. Komisija je med preiskavo ZDA večkrat posredovala in opozorila na jasna neskladja zadeve s pravili STO. Zlasti se je osredotočila na odsotnost škode za industrijo ZDA. Navedena trditev je privedla do opustitve preiskave ZDA januarja 2018.

(2) Komisija je uspešno posredovala v turški preiskavi za uvedbo zaščitnih ukrepov v zvezi s pnevmatikami, ki bi lahko prizadeli letni izvoz EU v višini 450 milijonov EUR: Komisija je prepričljivo posredovala in ukrepi niso bili uvedeni.

(3) Komisija je uspešno ukrepala tudi v protidampinški preiskavi v zvezi z uvozom premazanega papirja, ki jo je izvedla Indija (vrednost izvoza okoli 110 milijonov EUR). Komisija je večkrat posredovala, tudi prek delegacije EU, in nazadnje z neposrednim posredovanjem komisarke Malmström pri indijski vladi. Postopek se je zaključil brez uvedbe ukrepov.

(4) Leta 2018 je bil dosežen napredek pri avstralski protidampinški preiskavi v zvezi z uvozom konzerviranega paradižnika iz Italije, primeru, v katerem je bila Komisija dejavna že več let (začetni ukrepi so bili uvedeni leta 2014 in 2016, za izvoz, ki je bil takrat vreden približno 60 milijonov EUR). Avstralska komisija za pregled je potrdila, da kakršni koli neposredni ukrepi podpore italijanskim pridelovalcem paradižnika niso imeli nobenega izkrivljajočega učinka in da na italijanskem trgu paradižnika ni bilo „posebnih razmer na trgu“, zaradi česar se je zadeva dokončno zaključila.

(5) Komisija je posredovala v preiskavi v zvezi s protidampinškim pregledom, ki so jo ZDA izvedle glede uvoza nepremazanega papirja iz Portugalske (vrednost izvoza približno 140 milijonov EUR). Po posredovanju Komisije se je končna dajatev v višini 37 % znižala na 1,75 % (podobno kot pri posredovanju leta 2016, ko se je z 29 % znižala na 7 %).

(6) Komisija je posredovala v protidampinški preiskavi Kolumbije v zvezi z zamrznjenim ocvrtim krompirčkom iz EU. Posledično se je zmanjšalo število podjetij, na katere so vplivale dajatve, stopnje dajatev pa so se znižale. Vendar so ukrepi še vedno problematični in Komisija proučuje nadaljnje korake za odpravo ukrepov, kot so nadaljnja dvostranska posredovanja ali morebitno ukrepanje v STO.

Komisija je v številnih primerih uporabila tudi **postopke reševanja sporov STO**, da bi dosegla umik neupravičenih ukrepov. Tako je bilo v primeru ruskih protidampinških dajatev na lahka gospodarska vozila iz Nemčije in Italije, kjer je bilo na koncu ugotovljeno, da je Rusija kršila svoje obveznosti na podlagi pravil STO, zato ni podaljšala ukrepov.

Med mandatom Komisije so pogajanja o **sporazumih o prosti trgovini** omogočila dogovor s partnerji EU o skupnih pravilih v postopkih trgovinske zaščite. To je vključevalo večjo preglednost pri izvajanju preiskav in zagotavljanje uravnoteženega pristopa k uporabi dajatev. To se je doseglo na primer s spodbujanjem uporabe pravila nižje dajatve, kjer je mogoče, ter upoštevanjem interesov uvoznikov in nadaljnjih uporabnikov. Take določbe so zdaj del sporazumov EU s Korejo in Japonsko, glede njih pa potekajo pogajanja z drugimi partnerji.

I.5 PREGLEDNEJŠI SISTEM

Medtem ko pravila STO določajo le minimalne zahteve, je ta Komisija sprejela številne pobude za preglednost, da bi sistem instrumentov trgovinske zaščite postal bolj učinkovit, vključujoč in informativen za tiste, ki jih to zadeva. Komisija zato zdaj upravlja namensko spletno platformo (TRON), ki omogoča boljšo in lažjo izmenjavo informacij z zainteresiranimi stranmi. Tem stranem omogoča neprekinjen dostop do nezaupnih preiskovalnih datotek, da bi učinkoviteje zagovarjale svoje pravice. Kar zadeva preglednost za širšo javnost, Komisija od maja 2016 na svojem spletišču sistematično objavlja nezaupne povzetke vseh pritožb ali zahtevkov za pregled. Poleg tega službe za instrumente trgovinske zaščite od 1. avgusta 2017 vsaki zainteresirani strani, pri kateri se opravi preveritveni obisk, predložijo poročilo o pregledu, s čimer presegajo zaveze Komisije iz sporočila z naslovom Trgovina za vse. V datoteko je vključena tudi nezaupna različica takega poročila, ki je dostopna drugim zainteresiranim stranem. Rezultati preveritvenih obiskov se lahko izkažejo za zelo pomembne za ugotovitve v zvezi z nekaterimi družbami, tak pristop pa lahko prispeva k preprečevanju nepotrebnih sporov.

Komisija zaključuje tudi izvajanje še enega elementa, ki javnosti omogoča vpogled v postopke trgovinske zaščite, in sicer na svojem spletišču omogoča objavo informacij o zahtevkih družb za vračila in s tem povezanih preiskavah.

II. DEJAVNOSTI INSTRUMENTOV TRGOVINSKE ZAŠČITE V LETU 2018

II.1 PREISKOVALNA DEJAVNOST

II.1.1 Splošni pregled

Konec leta 2018 je bilo v EU veljavnih 93 dokončnih protidampinških in 12 izravnalnih ukrepov[20]. To pomeni rahlo zmanjšanje v primerjavi s prejšnjim letom.

Preiskovalno delo je ostalo na visoki ravni in je doseglo skoraj raven iz leta 2017. Zajemalo je zlasti nove preiskave na podlagi novih sklopov pravil v zvezi z instrumenti trgovinske zaščite, pa tudi še vedno veliko število pregledov. Ob koncu leta 2018 je bilo v teku 45 preiskav in šest preiskav v zvezi z vračilom, ki zajemajo 99 zahtevkov za vračilo.

Podrobnejši pregled zakonodaje na področju instrumentov trgovinske zaščite in informacije o letni dejavnosti so podani v delovnem dokumentu služb Komisije, priloženem temu poročilu, in njegovih ustreznih prilogah.

II.1.2 **Protidampinške in protisubvencijske preiskave** (glej priloge od A do I)

Leta 2018 je bilo uvedenih 10 novih preiskav. V dveh postopkih so bile uvedene začasne dajatve. Štiri zadeve so se končale z uvedbo dokončnih dajatev, osem preiskav pa brez uvedbe ukrepov.

Preiskave v zvezi s pregledom so še vedno zajemale pomemben del opravljenega dela. Leta 2018 se je začelo kar 17 preiskav v zvezi s pregledom zaradi izteka ukrepa, sedem pregledov zaradi izteka ukrepov pa se je končalo s potrditvijo dajatve. Noben pregled zaradi izteka ukrepa se ni zaključil z iztekom ukrepov. Leta 2018 so samodejno prenehali veljati štirje ukrepi.

Izvajati so se začeli trije vmesni pregledi. Štirje vmesni pregledi so se zaključili brez spremembe ukrepov, dva pa s spremembo.

Nazadnje, leta 2018 so bile uvedene tri ponovne preiskave, ki običajno zadevajo izvajanje sodnih odločb. Končanih je bilo pet takih pregledov.

II.1.3 **Preiskave za uvedbo zaščitnih ukrepov** (glej Prilogo L)

EU je leta 2018 začela tri preiskave za uvedbo zaščitnih ukrepov – eno *erga omnes* za izdelke iz jekla in dve dvostranski zoper Kambodžo in Mjanmar glede indijskega riža, na podlagi pravil splošne sheme preferencialov EU.

II.1.4 Dejavnosti preverjanja

Komisija med preiskavami opravlja obiske, da bi pregledala evidence podjetij ali združenj ter tako preverila informacije, predložene med postopkom. Leta 2018 so službe EU za instrumente trgovinske zaščite opravile 167 takih obiskov, kar je znašalo 1 978 delovnih dni preverjanja/osebo.

[20] Ukrepi se štejejo za posamezni zadevni izdelek in zadevno državo, brez podaljšanj.

II.2 IZVRŠEVANJE UKREPOV (glej priloge J, K, M in Q)

Kot je že bilo navedeno, je najpomembneje zagotoviti učinkovito izvajanje uvedenih ukrepov. Ena od ključnih dejavnosti je preprečiti izmikanje ukrepom prek absorpcije dajatev ali izogibanja. Leta 2018 se je začel en pregled za ugotavljanje absorpcije dajatve, ki ob koncu leta še ni bil končan. Končal se ni noben drug pregled za ugotavljanje absorpcije dajatve. Leta 2018 se ni začela nobena preiskava o izogibanju, končali pa sta se dve taki preiskavi, uvedeni leta 2017, in sicer brez podaljšanja dajatve.

Del dejavnosti izvrševanja je tudi spremljanje zavez. V začetku leta 2018 so bile veljavne tri zaveze podjetij. Med letom ni bila sprejeta nobena nova zaveza. Ob koncu leta 2018 so bile zato še vedno veljavne tri zaveze.

Nazadnje, kar zadeva izvajanje ukrepov, Komisija tesno sodeluje z uradom OLAF. Komisija je leta 2018 uradu OLAF kot običajno predložila vse informacije in dokaze v zvezi z nezakonitimi dejavnostmi, povezanimi z instrumenti trgovinske zaščite.

II.3 MALA IN SREDNJA PODJETJA (MSP)

Leta 2018 je Komisija v okviru posodobitve instrumentov trgovinske zaščite začela pobudo za pomoč MSP, ki so jih prizadele preiskave trgovinske zaščite, tako v EU kot v tretjih državah. Vzpostavljena je bila namenska spletna stran. Na enem mestu je združila nasvete za podjetja, vzorčne vprašalnike in celovit vodnik o tem, kako ravnati v postopku preiskav. To dopolnjuje službo za pomoč MSP, ki MSP še naprej pomaga pri iskanju informacij v zvezi z instrumenti trgovinske zaščite. Poizvedbe, ki jih je služba za pomoč prejela med letom, so zajemale vse od zahtev po splošnih informacijah v zvezi z naravo instrumentov trgovinske zaščite do bolj ciljno usmerjenih poizvedb v zvezi z zadevami.

II.4 SOCIALNI IN OKOLJSKI STANDARDI

Kadar se uporablja nova metodologija izračuna normalne vrednosti, Komisija za določitev normalne vrednosti izdelka izbere ustrezno reprezentativno državo. Kadar obstaja več kot ena taka država, bi morala njena izbira nato temeljiti na oceni ustrezne ravni socialne in okoljske zaščite v zadevnih državah. Komisija bi zato v novih preiskavah in pregledih zaradi izteka ukrepov, uvedenih po 20. decembru 2017, preverila zlasti, ali so bile ratificirane ustrezne mednarodne konvencije.

Opis tega, kako se standardi socialne in okoljske zaščite proučijo in upoštevajo v preiskavah trgovinske zaščite, bo mogoč šele v prihodnjih letnih poročilih, potem ko bodo v preiskavah podane začasne ali končne ugotovitve. Nobena od tekočih preiskav, v katerih se uporablja nova metodologija, še ni dosegla navedene faze – rezultati bodo na voljo šele v naslednjem letnem poročilu.

Poleg tega od začetka veljavnosti posodobljenih pravil v zvezi z instrumenti trgovinske zaščite ciljna cena izdelka, ki jo izračuna Komisija, izraža tudi dejanske ali prihodnje stroške proizvodnje družb EU, ki izhajajo ali bi izhajali iz uporabe večstranskih okoljskih sporazumov (in njihovih protokolov), pa tudi nekaterih konvencij Mednarodne organizacije dela. Zato Komisija od 8. junija 2018 to pravilo uporablja v svojih preiskavah. Glede na to, da

tudi v tem primeru nobena od tekočih preiskav, v kateri bi se pojavilo to vprašanje, še ni dosegla začasne ali končne faze, bodo taki primeri zato obravnavani v naslednjem letnem poročilu.

II.5 SODNA PRESOJA SODIŠČ EU

Splošno sodišče in Sodišče sta leta 2018 razsodila v 26 postopkih s področja instrumentov trgovinske zaščite: Splošno sodišče je izreklo deset sodb, Sodišče pa je odločalo o 12 pritožbah in izdalo štiri predhodne odločbe. Pomembne sodbe so opisane v Prilogi S.

Leta 2018 je bilo v zvezi z instrumenti trgovinske zaščite vloženih 15 novih zadev (v primerjavi z 20 leta 2017).

II.6 DEJAVNOSTI TRETJE DRŽAVE, USMERJENE V EU

Skupno je bilo leta 2018 veljavnih 174 ukrepov trgovinske zaščite, ki vplivajo na izvoz EU (v primerjavi s 162 leta 2017). Pričakuje se, da se bo ta trend nadaljeval v naslednjih letih, tudi glede na veliko število novih in tekočih preiskav v letu 2018 (35 v primerjavi z 31 leta 2017), kar lahko privede do uvedbe ukrepov leta 2019.

ZDA so največkrat uporabile instrumente trgovinske zaščite proti izvozu EU, s 33 veljavnimi ukrepi (26 leta 2017). V primerjavi z letom 2015 (18 ukrepov) to pomeni 89-odstotno povečanje. Posredno so prispevale tudi k povečanju števila ukrepov na svetovni ravni, saj so države, kot sta Turčija ali Kanada, začele preiskave za uvedbo zaščitnih ukrepov v zvezi z nekaterimi izdelki iz jekla kot odziv na ukrepe ZDA za jeklo na podlagi oddelka 232. Vendar pa protidampinški ukrep ostaja najpogosteje uporabljen instrument na svetovni ravni s 133 veljavnimi ukrepi od skupno 174 ukrepov.

Indija je drugi največji uporabnik instrumentov trgovinske zaščite proti EU, z 21 veljavnimi ukrepi (21 leta 2017), ki ji sledi Kitajska z 18 ukrepi, veljavnimi leta 2018 (20 leta 2017).

Kar zadeva nove preiskave, so ZDA leta 2018 uvedle tri, Indija štiri in Kitajska dve novi preiskavi. Poleg teh rednih uporabnikov so k naraščajočemu trendu prispevali tudi nekateri manj pogosti uporabniki instrumentov trgovinske zaščite. To velja zlasti za Avstralijo in Argentino, ki sta leta 2018 začeli vsaka po tri preiskave. Poleg tega so se pojavili novi uporabniki, kot je Zalivski svet za sodelovanje (GCC) s tremi tekočimi preiskavami, Madagaskar z dvema novima preiskavama za uvedbo zaščitnih ukrepov ali Kolumbija, ki je leta 2018 začela preiskavo v zvezi z zamrznjenim ocvrtim krompirčkom, prvo v petih letih.

Kar zadeva uvedene ukrepe, ZDA vodijo z desetimi novimi ukrepi, uvedenimi leta 2018, sledi jim Avstralija s štirimi novimi ukrepi, pa tudi Indija in Turčija, s tremi novimi uvedenimi ukrepi vsaka. Kitajska je leta 2018 uvedla en nov ukrep.

Glede na sektorje je bilo jeklarstvo ponovno sektor, proti kateremu je bilo usmerjenih največ ukrepov, in sicer je bilo začetih 12 preiskav od skupno 37 in uvedenih 13 novih ukrepov od skupno 32. Za izdelke iz jekla je veljal tudi največji delež vseh ukrepov, veljavnih leta 2018 – 67 ukrepov od 174. Kemikalije so še naprej predstavljale pomemben delež z osmimi na novo začetimi preiskavami.

Medtem ko Komisija posreduje v večini primerov, usmerjenih proti EU, se osredotoča zlasti na sistemska vprašanja in primere, za katere je industrija posebej zaprosila za pomoč. Leta 2018 je na primer posredovala v preiskavi za uvedbo zaščitnih ukrepov v zvezi z uvozom mleka v prahu in sira, ki jo je začel Čile, ter preiskavi v zvezi s protidampinškim pregledom glede konzerviranega paradižnika, ki jo je začela Avstralija. Dajatve, ki jih je Kolumbija uvedla na uvoz zamrznjenega ocvrtega krompirčka, predstavljajo posebno trgovinsko oviro, saj se zdi, da so bile stopnje dampinga umetno napihnjene z uporabo pomanjkljivih metodologij.

Leta 2018 je bila tudi papirna industrija pogosto predmet preiskav, in sicer Indije, Zalivskega sveta za sodelovanje in Avstralije. Komisija je posredovala v sodelovanju z industrijo EU in še naprej pozorno spremlja te preiskave.

II.7 DEJAVNOSTI V OKVIRU STO

EU je bila še naprej popolnoma zavezana in dejavna pri izvajanju agende v zvezi s subvencijami v STO. V letu 2018 so se v Ženevi nadaljevala intenzivna pogajanja o subvencijah za ribiški sektor. Dosežen je bil le omejen napredek, vendar je bil sprejet ambiciozen delovni program za leto 2019, ki bi moral članicam STO omogočiti, da pogajanja zaključijo do konca leta 2019.

EU je leta 2018 sodelovala pri delu ustreznih odborov STO za instrumente trgovinske zaščite, ki se sestajajo aprila in oktobra. V protidampinškem odboru STO je EU odgovarjala zlasti na številna vprašanja o reformi zakonodaje EU na področju instrumentov trgovinske zaščite. Poleg tega je opozorila na vprašanja v preiskavah tretjih držav proti EU ali državam članicam, ki zbujajo zaskrbljenost.

Sodelovala je tudi na obeh sejah protidampinške delovne skupine STO za izvajanje. Obravnavane teme so bile na primer izračun stopnje dampinga ali metodologije za določitev verjetnosti nadaljevanja ali ponovitve dampinga in škode pri pregledih zaradi izteka ukrepa.

V posebnem odboru Odbora za subvencije in izravnalne ukrepe STO je bila pregledana prijava subvencij EU za leto 2017. Na redni seji Odbora za subvencije in izravnalne ukrepe so se poleg tega nadaljevale razprave o vlogi subvencij, ki prispevajo k presežnim zmogljivostim v več sektorjih gospodarske dejavnosti, s sopokroviteljstvom EU, ZDA, Kanade in Japonske. EU je tudi večkrat pozvala k večji preglednosti s strani drugih članic, ki jih je pozvala, naj svoje subvencije priglasijo STO.

EU je v Odboru STO za zaščitne ukrepe izpostavila vrsto pomislekov v zvezi s preiskavami drugih članic STO za uvedbo zaščitnih ukrepov (npr. Čila – mleko v prahu in sir gavda, ZDA – sončni paneli ali Turčije – tapete). Poleg tega je odgovarjala na vprašanja drugih članic STO v zvezi z začetkom njene preiskave za uvedbo zaščitnih ukrepov glede nekaterih izdelkov iz jekla.

II.8 DEJAVNOSTI POOBLAŠČENCA ZA ZASLIŠANJE

Leta 2018 je pooblaščenec za zaslišanje prejel skupno 27 zahtevkov za posredovanje in izvedel osem zaslišanj. V več primerih je bil zahtevek za posredovanje predložen hkrati z

zahtevkom za zaslišanje pri službah, odgovornih za preiskavo. Pooblaščenec za zaslišanje je menil, da bi morala zainteresirana stran svoje pomisleke najprej nasloviti na zadevne službe, če rešitev ne bi bila dosežena, pa bi nato posredoval pooblaščenec. Zato so lahko zainteresirane strani, ki so zaprosile za posredovanje, v večini primerov našle rešitev neposredno s preiskovalnimi skupinami.

Leta 2018 je le nekaj preiskav vodilo do zahtevkov za posredovanje. To so bili zahtevki več zainteresiranih strani ali več zahtevkov za posredovanje iste strani. Zainteresirane strani so večinoma izpodbijale ugotovitve, dejstva in sklepe preiskave, v vseh primerih pa so se službe strinjale, da bodo zagotovile pojasnila ali dodatna razkritja. V pomembnem primeru je zainteresirana stran izpodbijala politiko Komisije o varstvu osebnih podatkov v okviru preiskave – zadevo je bilo treba posredovati Evropskemu uradu za varstvo podatkov. Pooblaščenec za zaslišanje je pri vseh posredovanjih leta 2018 ugotovil, da so bile spoštovane procesne pravice zainteresiranih strani.

Vloga pooblaščenca za zaslišanje je zdaj, po zakonodajnih spremembah, izrecno priznana v osnovni protidampinški in osnovni protisubvencijski uredbi. Glede na to je pooblaščenec za zaslišanje torej prav tako prispeval k postopkom, ki naj bi jih Komisija uporabila za povečanje preglednosti in zagotovitev procesnih pravic zadevnih strani.